BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAŢIUNII" SIBIU

Anul al 54-lea | 14 Pagini | EXEMPLARUL { In România: 3 lei, In străinătate: 6 lei } | 14 Pagini | Nr. 289 Miercuri 20 Octombrie 1937
P IIII
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Mortalitatea infantilă

Intr'un recent studiu demografic, apărut sub auspiciile „Institutului economic românesc" şi care înfăţişează o serie de date comparative cu alte ţări asupra natalităţii şi mortalităţii la noi în ţară, găsim câteva fapte demne de reţinut.

E vorba despre mortalitatea infantilă, capitolul cel mai dureros din configuraţia demografică a României. Atâtea vieţi tinere care n'au împlinit nici abia un an de zile şi sunt secerate fără milă. Recordul îl bate, ca şi în alte calamităţi sociale, mediul rural.

Astfel în 1930 au murit 69.786 copii sub un an, dintr'un total de 109.955. Iar în 1931, Buletinul demografic arată că „numai la capitolul debilităţii congenitale, al naşterii premature şi al lipsei de îngrijire s'au înregistrat 72.684 morţi din cari 66.994 sunt la sate, adică în proporţie de 92%.

Sunt cifre care trebue să îngrijoreze. Dela 1931 şi, până în 1935, proporţia la mie, pe ţară, a sporit dela 18,0 la 19,2, ceiace este şi mai alarmant.

Sub acest raport, al mortalităţii infantile între 1—4 ani stăm în fruntea ţărilor europene. E un adevăr trist pe care suntem nevoiţi să-l recunoaştem.

Cauzele care determină efecte atât de dezastroase pentru populaţia noastră şi în deosebi, pentru cea dela sate, trebuesc căutate pedeoparte în modul de alimentaţie, iar pedealtă parte în lipsa de îngrijire medicală. Boalele sociale care bântue la ţară precum şi lipsa unei alimentaţii substanţiale a păturii rurale, dau naştere unei debilităţi congenitale, de pe urma căreia pier atâţia copii. Alimentaţia are un mare rol în ceea ce priveşte vitalitatea unui popor. Starea economică a satelor noastre a făcut ca ţărănimea să se alimenteze insuficient. E un fel de tradiţie care s'a înrădăcinat adânc în spiritul ei. Suntem ţara, în care se consumă cele mai mici cantităţi de lapte, zahăr şi carne, pe cap de locuitor. Rezultatele se văd. Mor copiii pe capete.

Comitetul pentru studiul problemei alimentaţiei de pe lângă Societatea Naţiunilor făcea următoarea remarcă în legătură cu alimentaţia copiilor:

„Este stabilit definitiv că multe din rezultatele nefaste ale unei alimentaţii insuficiente în timpul copilăriei, cum sunt rahitismul, caria dentară şi anemia, datorite turburărilor nutriţiei, pot fi evitate, dacă li se dă copiilor o cantitate suficientă de alimente ordinare, dintre care cel mai important este laptele. Numeroase experienţe dovedesc că laptele este alimentul cel mai preţios ce se cunoaşte pentru păstrarea sănătăţii şi desvoltarea copiilor, cum şi pentru a împiedica afecţiunile caracteristice cari se atribue turburărilor nutriţiei".

Prin urmare creându-se ţărănimii condiţiuni economice mai bune şi îndemnând-o să-şi schimbe felul de alimentaţie sărăcăcios, se poate ajunge la o diminuare a mortalităţii infantile. Afară de aceasta nu trebue neglijat capitolul îngrijirii medicale în mediul rural.

Când naşterile se fac fără asistenţa moaşelor şi fără cele mai elementare noţiuni de igienă, când lipsesc medicul şi medicamentele, în cazuri de multe ori uşoare, dar cu consecinţe grave, pentru cei ignoranţi, să ne mai mirăm că înregistrăm aproape 120.000 de decese anual în rândul copiilor?

A sosit, credem, timpul ca politicienii să treacă din faza demagogiei oficiale şi să se ocupe serios şi de problemele care interesează sănătatea şi vitalitatea poporului nostru.

Cadastrarea proprietăţii agricole

de A. CORTEANU

S'au luat însfârşit măsuri pentru extinderea cărţii funduare şi în vechiul regat şi în Basarabia. Cadastrarea făcută în acelaş timp cu comassarea parcelelor ţărăneşti se crede că ar putea da rezultate apreciabile. Ar pune regulă în proprietatea ţărănească şi ar da şi agriculturii un sprijin prin concentrarea într'o singură bucată a ogoarelor răvăşite de astăzi. Dacă mai adăogăm şi dispoziţia din legea pentru organizarea agriculturii, după care diviziunea proprietăţii mici nu poate trece sub două hct., s'ar părea că am intrat într'o fază nouă, deosebit de îmbucurătoare pentru agricultura şi pentru populaţia ţărănească. Din nenorocire, totul este numai o încercare şi încă o încercare destinată să rămâe fără rezultate apreciabile, tocmai în partea în care reuşita ei ar fi mai interesantă, adică în ceeace priveşte proprietatea ţărănească.

D. Const. Ciulei, şeful biuroului de studii din dir. cadastrului, comasărilor şi ameliorărilor, în buletinul acestei direcţii pe luna Septembrie a. c., arată că s'au constituit trei obştii de comasare în Ardeal. Una în jud. Sibiu, alta în jud. Alba şi a treia în jud. Năsăud. Mai arată că prefectura de Ilfov încearcă să organizeze o obştie de comasare în comuna „Progresul", dar că ţăranii se opun, fiindcă li s'ar strica

(Continuare în pag. 2-a)

Sfinţirea bisericii „Sfinţii Împăraţi" din Constanţa

—oxo—

Cuvântările I. P. S. Patriarh şi P. S. S. Episcop Gherontie

Constanţa, 17 Oct.

O biserică nouă înseamnă o biruinţă nouă, o isbândă a creştinismului şi, în acelaş timp, a românismului.

Când însă I. P. S. nostru Patriarh Miron, cap al bisericii româneşti, îşi ia osteneala să pecetluiască, prin prezenţa sa târnosirea unui nou lăcaş de închinăciune, biruinţa capătă strălucire fără pereche.

Biserica „Sf-ţii Împăraţi Constantin şi Elena" merită, fără greş, sfinţirea pe care înaltul chiriarh i-a hărăzit-o. E un monument care, după spusele celor mai pricepuţi, cunoscători, nu are pereche în toată ţara. Desigur, există alte biserici, mai preţioase prin bogăţia amănuntelor şi frumuseţea liniilor. Intre atâtea ctitorii voevodale, care împodobesc pământul ţării noastre, e cu neputinţă să se întocmească o clasificare. Totuşi, biserica din Constanţa rămâne unică în felul ei, atât prin forma arhitecturală cât şi prin împodobirea artistică dinlăuntru.

D. Adrian Maniu o descrie astfel:

„Arhitectul Patriarhiei, d. Dimitrie Ionescu-Berechet a realizat cea mai impunătoare construcţie în piatră dobrogeană, o turlă înaltă şi o clopotniţă sveltă, priveghind deasupra întregului cartier.

„In linii bine cumpănite, a creat o biserică ce păstrează stilul românesc şi amintirea bazilicilor.

„Inchinată Sfinţilor Împăraţi Constantin şi Elena, biserica are măreţie de catedrală. Splendidul mozaic dela intrare e compus din marmoră colorată în duhul marei tradiţii bizantine; bolţile sunt în frescă, pe fond de aur, iar altarul e cioplit în marmoră albă înflorată, din care strălucesc icoanele. Scenele biblice, înfăptuite după erminie, sunt de o rară frumuseţe, a căror sobrietate se întregeşte fericit prin ornamentare cu vechile motive româneşti. Chipurile ctitorilor, ca şi locaşurile voevodale, păstrează în stilizare asemănarea.

„M. S. Regele e înfăţişat în uniformă de marinar, învăluit în mantia cavalerilor ordinului „Mihai Viteazul", Măria Sa Marele Voevod, în tunica străjerilor, pe fondul unui pridvor brâncovenesc dela marginea unui ţărm de mare, iar Sanctitatea Sa, Patriarhul Miron, în cădăjdii, în faţa unei biserici, amintind mitropolia.

„Brâuri mari de mozaic împletesc în podoabă simbolică creştinească stemele Dobrogei româneşti. Fără îndoială, între noile biserici româneşti acest lăcaş aminteşte mânăstirile glorioase ale Bucovinei, iar frescele şi mozaicurile, făurite de Nina Arbore, vor rămâne opere de adevărată artă".

In cadrul unei dări de seamă e greu să poată fi descrisă minunăţia acestei biserici. Un singur îndemn facem tuturor: oricând veţi veni prin Constanţa, mergeţi şi vă închinaţi în noua ctitorie. Sufletul se va simţi înviorat, aşa cum se cuvine să plece creştinul după o smerită închinăciune în casa Domnului.

I. Dragomir

Sfinţirea bisericii

Sfinţirea s'a săvârşit sub cerul de lumină caldă şi blândă. Dumnezeu a gonit norii de cenuşă şi vântul tăios, care, până astă noapte, a amintit constănţenilor, toamna.

In curtea bisericii şi, în jurul acesteia, pe străzi, mulţimea asculta, smerită, liturghia săvârşită de însuşi Sanctitatea Sa Patriarhul Miron şi P. S. episcop Gherontie al Tomisului, cu un strălucit sobor, alcătuit din P. S. arh. Galaction şi p. c. arhimandrit Efrem Enăcescu, păr. protopopi Rogoveanu şi Popescu, preoţii C. Staicu, N. Coadă, Take Popescu, Arghir Vârnav, arhidiaconul Lăcătuş Calistrat şi diaconii Lavru Florea, dela Patriarhie şi Cârlig.

ASISTENŢA

Sunt de faţă oaspeţi de seamă şi fruntaşi ai Constanţei, printre cari d-nii: Vasile Sassu, ministrul justiţiei; preotul Partenie, secretar general la culte, reprezentând pe d. ministru al cultelor; Vasile Belu, prefectul judeţului; Horia Grigorescu, primarul oraşului; amiral Isbăşescu, prim procuror Agraru, procuror general Naclanu; procuror Eftimie, Scarlat Huhulescu, prim ajutor de primar, pr. prof Nae Popescu, dela Academia Română; maior Alex. Popescu, comandantul legiunii de jandarmi; căpitan Nicolae Ştefan, preşedintele Camerei de comerţ; deputat Traian Berberianu, Virgil Cotovu, directorul portului; Traian Antonescu, chestorul municipiului; arh. Ionescu Berechet, Gh. Andreescu, Gh. Coriolan, directorul liceului; Sterie Dalla, consulul Estoniei; G. L. Dimitriu, preşedintele Curţii de apel; Adrian Maniu, preoţii Săveanu, Aristide Popescu, Roşculeţ, Deleanu, Radu, Căciulă, ing. Florescu, Jean Guriţă, inspector regional al muncii; Rădulescu-Dobrogea, inspector regional administrativ; prof. N. Pascu, Marcu Stănculescu, N. Critia, căpitanul portului; institutori Vasile Sasu şi Aurel Mănescu, Ion Burgarea, I. Nicolau, şeful siguranţei; Florescu, etc.

*

După îndeplinirea ceremonialului ocolirii bisericii şi a sfinţirii pe dinafară, uşile de intrare se deschid larg. Clerul şi poporul pătrund în lăcaş.

Slujba sfinţirii continuă acum în interior. Arhiereii şi preoţii îngenunchiază, având în mijlocul lor, investmântaţi în cămăşi de ctitori, pe d-nii ministru Sassu şi primar Horia Grigorescu.

Cuvântările

După sf. liturghie primul a vorbit parohul nouei ctitorii voevodale pr. MOROIANU, care a mulţumit I. P. S. patriarh Miron P. S. episcop Gherontie, d-lor ministru Sassu şi Horia Grigorescu şi tuturor celor cari au contribuit la ridicarea bisericii.

In numele ministerului cultelor

Pr. PARTENIE, secretar general al ministerului cultelor, arată că în istoria bisericii creştine şi a celei strămoşeşti, astfel de monumente fac cinste episcopiei Tomisului, deci, această biserică pregăteşte în părţile dobrogene nu numai disciplina sufletului nostru religios, de străveche credinţă, dar şi întregul apostolat românesc survenit prin biserică, precum în 1879 (după anexare), prevedea proclamaţia domnească pentru biserica dobrogeană.

Prea cucernicia sa face apoi un istoric al religiei creştine ortodoxe în Dobrogea, încă din cel mai vechi timp, arătând că această religie a luptat totdeauna cu toate ereziile, cari se manifestă prin secte. Incheie, felicitând pe d-nii ministru V. Sassu şi primar Horia Grigorescu, înfăptuitorii acestei monumentale zidiri, precum şi pe P. S. episcop Gherontie. Fericeşte pe parohul bisericii, care va sluji în cel mai frumos lăcaş dumnezeeştile taine.

Cuvântarea P. S. Episcop Gherontie al Constanţei

P. S. episcop GHERONTIE a spus:

Ideia creştină a întâmpinat rezistenţă şi a întâlnit adversari necruţători, încă din clipa lansării ei în lume.

Totuşi, doctrina creştină şi instituţia ocrotitoare şi păstrătoare a acesteia, Biserica, au străbătut veacurile, temeluindu-se în veşnicie pe jertfa tuturor mucenicilor, cari şi-au dat viaţa, pentru ele.

Biserica a văzut în desfăşurarea — de două ori milenară — a istoriei sale, ridicându-se împotrivă-i şi duşmani implacabili, dar nu-i mai puţin adevărat că, dacă „porţile iadului n'au biruit-o" a fost pentru că Dumnezeu i-a trimis, la vreme, şi proteguitori puternici.

Când spun acestea, mă gândesc la un Constantin cel Mare împăratul erou ocrotitorul şi sfântul creştinătăţii, care intuind divinul religiei lui Iisus, a decretat-o religie de stat, hărăzindu-i ca lăcaşuri de închinăciune vechile basilice romane, ceeace însemna o abolire totală a păgânismului de până atunci.

Edictul dela Mediolanum (313) al lui Constantin cel Mare, prin care s'a pus capăt unei lungi suferinţi a Bisericii creştine, a fost punctul de plecare al unei culturi şi civilizaţii cu totul noi, elaborate sub semnul Evangheliei în sensul înaltei spiritualităţi creştine. Dacă Sf. Constantin, împăratul Iustinian şi alţi proteguitori ai Bisericii au fost stelarii creştinismului considerat în deobşte, — pentru ortodoxia românească, apoi, ceeace i-au susţinut şi apărat steagul cu sacrificii pilduitoare, în mijlocul unor împrejurări vitrege, au fost marii Voevozi ai trecutului nostru istoric, trăitori în faptă ai ideii creştine. Cine se îndoieşte de religiozitatea şi de evlavia Domnitorilor noştri n'are decât să colinde plaiurile ţării, pe cari va întâlni, la tot pasul, aceste minunate vestigii ale unei nedesminţite pietăţi: Bisericile şi mânăstirile clădite de ei.

Venind spre vremurile noastre, trebue să reamintesc aci despre faptele şi zelul neajuns întru cele creştineşti ale celui dintâi Rege al României, providenţialul Carol I, care — dintr'o înaltă înţelegere — a pornit la restaurarea tuturor monumentelor religioase naţionale, ameninţate de piericiune.

*

Păstrându-se pe linia trasată de iluştrii Săi înaintaşi, M. S. Regele Carol al II-lea a binevoit dela suirea pe tron, a împânzi ţara cu biserici şi catedrale ortodoxe.

Pentru aceasta îmi îngădui, în aceste momente solemne, a numi pe M. Sa, eu, arhiereul trimis în fruntea ortodoxiei din părţile dobrogene şi ale Ialomiţei nu numai „Voevod al culturii", precum este, ci şi „Voevod al credinţei ortodoxe româneşti", precum o dovedeşte prin gând şi fapte. Cu marea înţelepciune şi pricepere, cu cari M. Sa Regele Carol al II-lea a fost dăruit cu prisosinţă de bunul creator, a intuit, — ca şi Constantin cel Mare odinioară, şi întregul şir de Voevozi naţionali, sfârşind cu cei doi nemuritori Regi, ce L-au precedat, — importanţa neasemuit de mare pentru statul român, a religiei creştine ortodoxe. Intr'adevăr, concepţiile şi sistemele politico-economice cele mai fericite nu vor fi în stare — nici odată — să aducă deplină mulţumire pentru norod, dacă nu au la temelie şi ideia religioasă, care este veşnicul însufleţitor, spre mai bine, spre ideal, al popoarelor. Un neam, fără credinţa religioasă este ca şi un trup fără scânteia divină a sufletului într'ânsul şi-i menit pierieiunii. Numai prin religie, care-i ruptă din eternitatea lui Dumnezeu, se veşnicesc neamurile.

Majestatea Sa a înţeles rostul acesta înalt al religiei şi, ca un adevărat „Voevod al credinţii", cum mi-am permis a-L numi, a pornit a presăra plaiurile ţării cu catedrale şi Biserici mărețe, cari să fie tot atâtea cetăţi inexpugnabile ale sufletului românesc.

Mărturisesc, că sufletul îmi este năpădit de o nespusă bucurie acum, când am avut fericitul prilej de a târnosi o nouă biserică în oraşul Constanţa. Sfinţirea de azi inspiră nădejdi. Acest oraş, în care întâlneşti — în mic — aproape toate naţiile pământului, cu diferitele lor credinţe, aşteaptă dela conducători, şi ei vor face să apară rând pe rând încă 6-7 lăcaşuri ortodoxe de închinăciune, care să fie aşa cum bine a spus d. prof. N. Iorga cândva, ca nişte insule de românism — şi eu adaug: ca nişte oaze naţionale, — în jurul cărora să se formeze puternice şi sănătoase zo-

(Continuare în pag. 3-a)

Sfinţirea drapelului secţiei Ligii Antirevizioniste „Izvorul Nou"

O secţie care a participat la manifestaţie
Darea de seamă în corpul ziarului

Focul dela „Vatra Luminoasă"

—o—

Au ars sala de festivităţi şi câteva camere

Duminică seara, la 10, a isbucnit un foc puternic la azilul orbilor dela „Vatra Luminoasă" din strada cu acelaş nume.

Această clădire a fost ridicată din îndemnul Reginei Elisabeta la 14 August 1906, sub glorioasa domnie a Regelui Carol I. Regina poetă a căutat să strângă într'o colonie de muncitori pe toţi orbii din ţară, ca să li se clădească un cămin modest.

Văzând străduinţa Reginei Elisabeta, pentru întemeierea acestui cămin, Regele Carol I a donat în 1909, suma de 500 mii lei, pentruca acest aşezământ să se poată desvolta repede şi cei lipsiţi de vedere să fie strânşi laolaltă.

La acest azil a contribuit mult în urmă şi iniţiativa particulară.

Acum câţiva ani s'a mai clădit pe partea dreaptă a azilului o aripă unde sunt adăpostite femeile oarbe, iar la intrare, s'a ridicat o clădire impozantă compusă din parter şi două etaje unde sunt atelierele, tipografia, administraţia azilului şi spitalul de ochi.

CUM A ISBUCNIT FOCUL

Azilul Vatra Luminoasă este construit pe un teren vast în formă dreptunghiulară.

La intrare este noua clădire, iar pe stânga, alt imobil, compus din parter şi etaj, unde sunt camerele bărbaţilor; iar pe dreapta, este clădirea în care sunt adăpostite femeile.

In fundul curţii este o clădire care leagă cele două pavilioane în care lucrează orbii.

La subsolul acestei clădiri sunt bucătăriile, la parter sala de mese şi la etaj sala de festivităţi şi vreo câteva camere locuite de servitori, mecanic şi electrician.

Focul a fost observat de paznicul azilului la acoperişul sălii de festivităţi, prin care trec: coşul uzinii, al bucătăriei şi câteva coşuri dela încăperi.

El a dat alarma, iar d. dr. C. Paul, medicul primar al azilului, a chemat în grabă toate posturile de pompieri din Capitală.

Oamenii de serviciu, îndemnaţi de directorul azilului, au căutat să salveze câte ceva din obiectele sălii de festivităţi, cari se compuneau din diferite tablouri şi lucruri donate de Regina Elisabeta.

A fost peste putinţă, căci plafonul s'a prăbuşit imediat în interiorul sălii.

SOSESC AJUTOARELE

La foc au sosit posturile de pompieri „Central", sub comanda d-lui maior Pantea Popescu, „Cometa", sub comanda d-lui căpitan Petaleanu, „Radu-Vodă", sub comanda d-lui căpitan Cutcudache şi postul „Regele Ferdinand", cari au luat măsuri ca focul să nu ia proporţii.

Orbii, cari au aflat de incendiul din azil, au trecut prin clipe de panică. Personalul „Vetrei" a liniştit pe pensionarii azilului asigurându-i că adăposturile lor sunt în afară de pericol.

Totuşi, ei nu s'au culcat şi majoritatea lor au stat prin balcoane şi sprijiniţi în bastoanele lor albe au căutat să audă dela cei cari forfoteau prin curtea azilului despre ce este vorba.

AUTORITAŢILE LA FOC

Din partea autorităţilor s'au dus la foc d-nii: chestor Alfred Paximade, şeful siguranţei Capitalei, judecător de instrucţie, Constantin N. Simionescu, procuror Vasilescu-Bucium, chestor Palada, de serviciu pe Capitală, comisarii Găitănaru, Niculescu şi Manoliu, cari au făcut primele cercetări, spre a stabili cauzele focului.

Au fost interogaţi mecanicul, electricianul şi câţiva servitori, cari aveau locuinţele lângă sala de festivităţi.

Se crede că focul a luat naştere dela un coş defect care a incendiat acoperişul sălii

Cei interogaţi au declarat că ei n'au făcut foc în sobele lor.

De asemenea s'a stabilit că un scurt circuit este exclus.

LOCALIZAREA FOCULUI

După o muncă de trei ore, pompierii au reuşit să localizeze focul, aşa că pericolul de întindere a fost evitat.

Sala de festivităţi a fost complet distrusă de flăcări.

Sala de mese n'a avut de suferit nimic de pe urma incendiului, deoarece este izolată printr'un planşeu de beton.

Dela ora 2 noaptea, pompierii au început să răscolească focarele din sala de festivităţi, iar la ora 4 dimineaţa, focul a fost stins.

De veghe a rămas la azil o cisternă automobil şi o echipă de pompieri.

Restaurarea catedralei din Reims

Reims, 17 (Rador). — *In cadrul unei grandioase ceremonii se va face mâine sfinţirea marilor lucrări de restaurare a celebrei catedrale din Reims, care, se ştie, a avut foarte mult de suferit în timpul războiului din cauza bombardamentului german. Catedrala va fi redată cu începere de mâine cultului.*

Ceremonia va dura mai mult de cinci ceasuri, deoarece serviciul religios se va oficia potrivit vechilor rituri ale liturghiei romane şi galice. Vor lua parte cardinalul Suchard, arhiepiscopul Reimsului, monseniorul Valerio Valeri, nunţiul apostolic şi numeroşi episcopi.

Cu prilejul acestei mari solemnităţi religioase, Papa a trimis cardinalului Suchard o scrisoare de binecuvântări şi felicitări.

Sărbătoarea rasei la Burgos

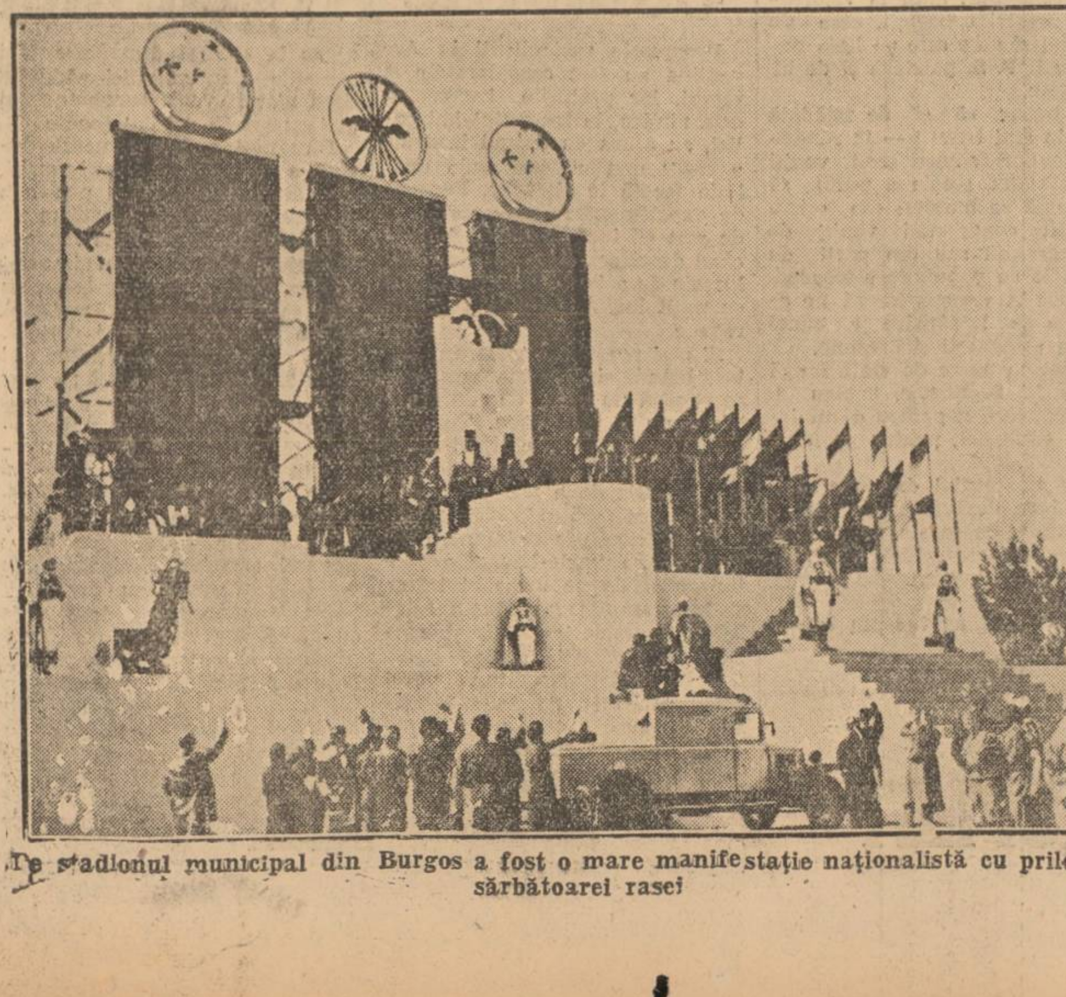

Pe stadionul municipal din Burgos a fost o mare manifestaţie naţionalistă cu prilejul sărbătoarei rasei

Conflictul chino-japonez

Soldaţii japonezi au ocupat gara Pao-Ting (la 80 km. de Peking)